

Kuhmon kaupunki

VUOSISUUNNITELMA

Lukuvuosi 2026 - 2027

Koulu Kuhmon yhteislukio

Johtava arvo: Oppimisen ja työnteon ilo

VUOSISUUNNITELMAN KÄSITTELY JA HYVÄKSYMINEN

Opettajakunnan käsittely 1.10.2026

SISÄLLYSLUETTELO

1. Opiskelijat
2. Opettajat ja muut henkilöstö
- 2.1 Rehtorin työajan seuranta
3. Lukion painopistealueet
4. Lukuvuoden keskeiset tavoitteet ja toiminta niiden saavuttamiseksi
 - 4.1 Opiskelijan kokonaisvaltainen etu
 - 4.2 Kuhmolaiset nuoret hakeutuvat Kuhmoon lukioon
 - 4.3 Laadukas musiikkilinja
 - 4.4 Ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen
 - 4.5 Hankkeet
 - 4.6 Terveellinen opiskeluympäristö
 - 4.7 Yhteistyö korkeakoulujen ja Kainuun lukioden kanssa
 - 4.8 Yhteistyö muiden oppilaitosten kanssa
 - 4.9. Kuhmon brändi ja kaupungin strategia lukion toiminnassa
 - 4.10 Tekoäly opetuksessa
 - 4.11 Kaupungin strategiset tavoitteet lukion toiminnassa 2026–2027
5. Koulutyön yleinen järjestäminen
 - 5.1 Koulun johtaminen

- 5.2 Koulun työaika
- 5.3 Kiertotuntikaavio, oppitunnit, välitunnit, koeviikko
- 5.4 Poikkeukset työjärjestykseen, teemapäivät ja -viikot, retket, leirikoulut, opintomatkat (vuosikalenteri liitteenä)
- 5.5 Kodin ja koulun yhteistyö
- 5.6 Muu yhteistyö

6. Opiskelun tukitoimet

- 6.1 Oppimisen tuen järjestäminen
- 6.2 Ryhmänohjaus
- 6.3 Opinto-ohjaus
- 6.4 Tukiopetus
- 6.5 Kouluterveys/terveyspalvelut
- 6.6 Lukion kriisiryhmä

7. Arviointi

8. Opettajien työmäärä

- 8.1. Opettajien työmäärä lukuvuonna 2026 - 2027 (liite)
- 8.2. Lukioresurssi ja muu työ lukuvuonna 2026- 2027 (liite)

9. Toimintasuunnitelma normaalista poikkeavissa tilanteissa

LIITE: Vuosikalenteri

1. OPISKELIJAT (21.9.2026 tilanteen mukaan)

Päivälukio

	opiskelijamäärä			
vuosikurssi	yhteensä	tyttöjä	poikia	musiikki-linjalla
1.	18	10	8	5
2.	25	18	7	3
3.	10	7	3	2
4.	3	0	3	0
yht.	56	35	21	10

Aikuisopiskelijat ja aineopiskelijat

		naisia	miehiä	
aikuisopiskelijat	0	0	0	
aineopiskelijat ¹	1	0	1	
yht.	1			

2. OPETTAJAT JA MUU HENKILÖSTÖ

Lukiolähtöisiä lehtoreita on yhteensä kuusi, joista neljä on yhteisiä perusopetuksen kanssa. Yhteisistä lehtoreista kahdella on perusopetuksen tunteja lukuvuonna 2026 - 27.

Päätoimisia, toistaiseksi palkattuja lukion ja perusopetuksen yhteisiä tuntiopettajia on yksi. Yksi lukion päätoiminen tuntiopettaja toimii määräaikaisena lukuvuonna 2026-27. Molemmilla on opetusta myös perusopetuksessa.

Edellisten lisäksi lukiolla työskentelee kaksi perusopetuksen lehtoria, yksi tuntiopettaja, kaksi perusopetuksen ja lukion yhteistä päätoimista tuntiopettajaa sekä kaksi sivutoimista tuntiopettajaa.

Opettajien lisäksi lukiolla työskentelevät rehtori, kanslisti ja ICT-asiantuntija. Rehtori toimii myös sivistystoimenjohtajana ja ICT-asiantuntijan työ jakaantuu lukion, perusopetuksen ja kansalaisopiston kesken. Kanslisti hoitaa lukioon liittyvän työn lisäksi kansalaisopiston toimintaan liittyviä tehtäviä ja avustaa eri yksiköiden esihenkilöitä erityisesti hallinnon tietokoneohjelmiin liittyvissä kysymyksissä. Lisäksi hän perehdyttää tarvittaessa perusopetuksen koulusihteereitä.

Italian, espanjan, japanin, kiinan ja venäjän kielten sekä ortodoksisen uskonnon opetus ostetaan Tutorhouselta (Digiluokalta), mikäli opiskelijoilla on valintoja näihin oppiaineisiin.

2.1 Rehtorin työajan seuranta

Rehtorin työaika on kokonaistyöaika. Rehtorin tehtävät ovat osittain sellaisia, että niiden tekeminen toimistotyöajan puitteissa on vaikeaa sekä osittain sellaisia, jotka on tehtävä tai voidaan tarkoituksenmukaisimmin tehdä muualla kuin koululla. Työmäärä vaihtelee lukuvuoden eri aikoina huomattavasti. Näistä syistä työaika muodostuu joustavaksi lukuvuoden eri aikoina ja päivittäinkin poiketen tältä osin toimistotyöajasta. Rehtorin työajan käytöstä ja sen seuraamisesta tulee laatia suunnitelma, jonka toteutumista seurataan.

Lukion rehtori vastaa sekä lukion johtamisesta että sivistystoimenjohtajan tehtävistä. Rehtori pitää lomansa ja mahdolliset muut vapaansa pääsääntöisesti koulun lomien aikana. Lisäksi yksittäisiä loma/vapaapäiviä voidaan sijoittaa koulun työajalle, esimerkiksi viikonloppujen yhteyteen siten, että ne edistävät rehtorin jaksamista työssään eikä niistä ole haittaa hänen tehtäviensä hoitamiseksi. Työajan seurannassa käytetään Nepton – työajanseurantaa.

3. LUKION PAINOPISTEALUEET

Kuhmon yhteislukiolla on ilman erillisrahoitusta toimiva musiikkilinja, jolla opiskelee lukuvuonna 2026–2027 yhdeksän lukiolaista eli 16 % alle 18-vuotiaina lukio-opinnot aloittaneista opiskelijoista. Profiloituminen musiikkiin toteutettiin Kuhmon kaupungin sivistyslautakunnan päätöksellä vuonna 2000 Kuhmon kaupungin strategian ja vahvuuksien mukaisesti.

Lukio-opinnoissa on mahdollista keskittyä myös turvallisuuteen liittyviin opintoihin, jotka kuuluvat opetussuunnitelman paikallisiin sisältöihin.

Kuhmon yhteislukio tarjoaa opiskelijoilleen laajan kielivalikoiman. Osa kieliopinnoista järjestetään lähiopetuksena ja osa etäopetuksena Tutorhousen kautta.

4. LUKUVUODEN KESKEISET TAVOITTEET JA TOIMINTA NIIDEN SAAVUTTAMISEKSI

4.1 Opiskelijan kokonaisvaltainen etu

Lukiokoulutuksen tavoitteena on opiskelijan kokonaisvaltainen etu.

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Lukio perustelee toimintansa vaatimat kustannukset siten, että kaupunki myöntää sen toiminnalle resurssit, jotka mahdollistavat ajan vaatimusten mukaisen opiskelun ja opintojaksot, jotka toteutetaan ensisijaisesti lähiopetuksena. Lisäksi lukio osallistaa opiskelijat koulutyön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Lukio työskentelee opiskelijoiden hyvinvoinnin hyväksi tekemällä laajaa yhteistyötä sekä Kainuun hyvinvointialueen että muiden toimijoiden kanssa, joiden tavoitteena on nuorison hyvinvointi.

Lukuvuonna 2025–2026 siirryttiin uuteen päivärytmiin, jonka mukaan oppitunnit sijoittuvat klo 8.30–15.45 välille. Tällä on saatu lisättyä yksi oppitunti koulupäivään ja sen myötä päällekkäisyyksiä ja niistä seuranneita tenttimisiä vähemmäksi.

4.2 Kuhmolaiset nuoret hakeutuvat Kuhmoon lukioon

Lukion tavoitteena on olla ensisijainen vaihtoehto kuhmolaisille nuorille, kun he valitsevat peruskoulun jälkeistä opiskelupaikkaa ja erityisesti lukiota.

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Lukion opetus on korkeatasoista ja markkinointi toteutetaan monipuolisesti.

Opiskelijoille tarjotaan sekä painetut että digitaaliset oppimateriaalit. Muualla suoritettuja opintoja voidaan hyväksi lukea lukio-opintoihin. Tällaisia ovat mm. Kansalasiopiston ja musiikkiopiston opinnot tai muut ohjatut ja tavoitteelliset kokonaisuudet.

Kuhmolaisille 9.-luokkalaisille tarjotaan useita mahdollisuuksia tutustua lukion opintoihin.

4.3 Laadukas musiikkilinja

Lukion markkinoinnissa vahvana osana on musiikkilinnan markkinointi. Uuden musiikkiluokan valmistumisen toivotaan lisäävän musiikkilinnan valitsijoiden määrää.

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Lukio markkinoi toimintaansa monipuolisesti ja saa musiikista kiinnostuneet kuhmolaiset nuoret valitsemaan musiikkilinnan. Lisäksi tavoitteena on, että lähipaikkakuntien, erityisesti Hyrynsalmen, Sotkamon ja Valtimon musiikkia harrastavat nuoret valitsisivat Kuhmon yhteislukion musiikkilinnan. Opiskelijoiden valintoihin vaikutetaan mm. tekemällä yhteistyötä Kuhmon musiikkiopiston sekä muiden toimijoiden kanssa ja päivittämällä markkinointimateriaalia sekä toimintatapoja aina, kun se on mahdollista. Erityistä huomiota kiinnitetään sosiaalisen median kautta tapahtuvaan markkinointiin. Keväällä 2027 ennen yhteishakua hyödynnetään Snapchat-alustaa markkinoinnissa, jolloin tavoitetaan mahdollisimman paljon nuoria.

4.4 Ylioppilaskirjoituksiin valmistautuminen

Varmuus ylioppilaskokeisiin liittyvissä käytänteissä.

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Ylioppilaskirjoitusten vaatimia taitoja vahvistetaan siten, että ne muodostuvat rutiineiksi opiskelijoille. Opintojaksojen kokeet tehdään pääsääntöisesti Abitti2-järjestelmässä, jossa myös ylioppilaskokeet tehdään. Opettajat käyttävät opetuksessaan menetelmiä, jotka ovat ajanmukaisia sekä luontevia kussakin asiayhteydessä. Opettajat perehtyvät tarvittaessa uusiin toimintatapoihin.

Koulun henkilöstöä osallistuu koulutuksiin ja webinaareihin, joissa perehdytään ylioppilaskirjoitusten käytännön toteuttamiseen. Kirjoitusten valvontaa harjoitellaan lukukausittain ja mahdollisissa häiriötilanteissa käytettäviin toimintamalleihin perehdytään.

Ylioppilaskokeista saatuja kokemuksia hyödynnetään suunniteltaessa tulevien kokeiden toteuttamista.

4.5 Hankkeet

Lukuvuoden alussa 2026–27 lukio ei ole mukana missään hankkeessa. KV-ryhmä on tehnyt alustavaa suunnitelmaa sopivaa kansainvälisyysprojektia varten. Mikäli

muita sopivia hankehakuja avautuu, rahoitusta voidaan hakea talousarvion puitteissa.

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Seurataan aktiivisesti eri tahojen hankehakujen aikatauluja. Hankkeita voidaan hakea myös yhdessä jonkun toisen kunnan tai lukion kanssa.

4.6 Terveellinen opiskeluympäristö

Lukion velvollisuutena on tarjota opiskelijoille terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö.

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Lukuvuonna 2026–2027 lukion opetusta järjestetään pääsääntöisesti kirjastorakennuksessa kolmessa eri opetustilassa, Tuupalan kivikoulun 4. kerroksessa ja puusiivessä. Liikuntatunteja on vaihtelevasti kaikissa käytössä olevissa liikuntasaleissa.

Kokeet pidetään joko kirjaston tai kivikoulun opetustiloissa ja ylioppilaskirjoitukset kivikoulun 4. kerroksessa kirjoituksiin varustetussa tilassa.

Lukiolain mukaan koulutuksen järjestäjä päättää lukio-opetuksen toteutustavoista, elleivät muut viranomaiset ole antaneet määräystä opetuksen toteuttamistavoista.

Tilanteen vaatiessa joko osa opintojakson opetuksesta tai koko opetus voidaan toteuttaa etänä.

4.7 Yhteistyö korkeakoulujen ja Kainuun lukioiden kanssa

Lukio tekee mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä Kainuun muiden lukioiden kanssa.

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Kainuun lukiot tekevät yhteistyötä pääsääntöisesti Oulun yliopiston tai Kainuun korkeakouluyhdistyksen kautta.

Korkeakouluihin tehdään tutustumismatkoja, jollei toiminnalle ole estettä. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia suorittaa korkeakouluopintoja lukio-opintojen aikana.

4.8 Yhteistyö muiden oppilaitosten kanssa

Lukio tekee yhteistyötä Sotkamon kansalaisopiston Kuhmon toimipisteen ja Musiikkiopiston kanssa.

Kuhmon Taitotehdas tarjoaa kouluttautumisväylän myös lukiolaisille. Yhteistyötä tehdään myös KAO:n kanssa.

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Kansalaisopistossa suoritettuja opintoja voidaan lukea lukion opintojaksoiksi, kun niiden laajuus ja sisältö vastaavat lukio-opintojen kriteereitä. Lisäksi lukio jatkaa yhteistyötä muiden oppilaitosten kanssa mm. järjestämällä opiskelijoille tutustumiskäyntejä tai organisoimalla oppilaitosten esittelytilaisuuksia lukiolla. Tarvittaessa hyödynnetään etäyhteyksiä. Musiikkiopistossa suoritettuja opintoja hyväksytään pääsääntöisesti musiikkilinjan opiskelijoiden lukio-opinnoiksi.

4.9 Kuhmon brändi ja kaupungin strategia lukion toiminnassa

Lukion ohjenuorana ovat sen toimintaa ohjaavien lakien ja säädösten lisäksi kaupungin brändi sekä strategia:

Kuhmon brändin mukaisesti Kuhmo on Suomen metsäkeskeisin kaupunki, joka on tunnettu korkeatasoisesta musiikki- ja kirjallisuuskulttuurista, erityisesti kamarimusiikista ja Kalevalasta sekä yhteisöllisestä elämäntavasta, jossa arvostetaan hyvän jakamista, osaamista ja laatua.

Kuhmon kaupungin visio on Täyttä elämää metsän ja kulttuurin valtakunnassa ja missio Luomme mahdollisuuksia – Kuhmo on turvallinen ja avoin kotikaupunki toteuttaa unelmia sekä ajatella isosti.

Kuhmon kaupungin arvot ovat Turvallisuus ja yhdenvertaisuus, Luonto- ja kulttuurikeskeisyys sekä Uudistuva ja kestävä elinvoima.

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Suunniteltaessa ja toteutettaessa lukion toimintaa kaikkea tarkastellaan kaupungin strategian ja brändin näkökulmasta. Mikäli suunnitelmat tai toiminta eivät ole kaupungin strategian ja brändin mukaisia, niitä ei toteuteta.

4.10 Tekoäly opetuksessa

Tekoälyteknologiat ovat nopeasti kehittyvä osa digitalisaatiota. Jotta tekoälyn hyödyt lukion toiminnassa voidaan maksimoida ja haitat minimoida, lukion henkilöstö perehtyy tekoälyn hyödyntämisen mahdollisuuksiin.

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Osaamista tekoälyn käytöstä opetuksessa on päivitettävä koko ajan ja sopiviin koulutuksiin osallistutaan. Opiskelijoita opastetaan tekoälyn positiivisessa käytössä ja heille kerrotaan sen negatiivisista puolista. Henkilöstö tutustuu kaupungin tekoälyn käyttöön liittyviin ohjeistuksiin (*Tekoälypolitiikka, Tekoälyohjeistus*) sekä *Kuhmon kaupungin opetuksen digitalisaatio-ohjelmaan*.

4.11 Kaupungin strategiset tavoitteet lukion toiminnassa 2026–2027

Strategiset tavoitteet on päivitetty vuonna 2026. Kaupungin yhteiset tavoitteet on merkitty kursivoilla ja lukion tavoitteet alleviivattuina.

1. Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat ja osallistuvat kuhmolaiset

1.1 Turvallinen ja avoin arki kaikissa elämäntilanteissa

1.2 Aktiiviset ja osalliset kuntalaiset, vahva yhdistyskenttä

1.3 Monipuoliset liikkumisen sekä harrastus- ja vapaa-ajan mahdollisuudet

1.4 Elämän murroskohdat ja ikä huomioidaan palveluissa

1.5 Toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistäminen

1.6 Monimuotoisen työllistymisen ja yrittämisen mahdollistaminen

1.7 Nuoret juurtuvat Kuhmoon ja haluavat palata

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Turvallisuuteen kiinnitetään huomiota arjessa. Sekä henkilöstö että opiskelijat pääsevät vaikuttamaan heitä koskevaan päätöksentekoon. Tämä tapahtuu mm. opettajainkokouksissa sekä siten, että lukiolla on aktiivinen opiskelijakunnan hallitus, jonka edustajat kuuluvat lukion johtoryhmään ja opiskeluhuoltoryhmään. Lukio tekee yhteistyötä mielenterveyttä edistävien tahojen kanssa.

2. Turvallinen ja kestävästi kehittyvä Kuhmo

2.1 Varaudumme häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin

2.2 Vahvistamme arjen turvallisuutta, kriisinkestävyttä ja riskienhallintaa

2.3 Huolehdimme pitkäjänteisestä talouden tasapainosta

2.4 Teemme perusteltuja investointeja ja omistajaratkaisuja

2.5 Rakennamme puusta ja hankimme vastuullisesti

2.6 Huolehdimme keskustan viihtyvyydestä

2.7 Tavoittelemme luonnon kestävyttä

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Varautumis- ja pelastussuunnitelmat päivitetään säännöllisesti. Henkilöstö saa ohjeistusta häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa toimimiseen.

Lukion toiminta toteutetaan kustannustehokkaasti. Tämä tarkoittaa sitä, ettei lukiolla ole omaa rakennusta vaan se toimii kirjastolla ja Tuupalan koulukeskuksessa. Osa lukion opintojaksoista tarjotaan vain joka toinen tai kolmas vuosi. AV-välineitä ei hankita omaksi. Painettuja oppikirjoja kierrätetään ja oppikirjasarjojen uusinta tehdään vasta tarvittaessa.

3. Monipuolinen, uudistuva ja kannattava elinkeinorakenne

3.1 *Olemme Kainuun yrittäjämönteisin kunta*

3.2 Poistamme investointien esteitä aktiivisesti ja investointeja edistetään

3.3 Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat

3.4 Woodpolis vahvistuu metsäbiotalouden keskuksena

3.5 *Osaajat haluavat tulla ja jäädä Kuhmoon*

3.6 Tulomuutto- ja yrityspalvelut ovat sujuvat ja saavutettavat

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Lukion työskentelyolosuhteet pidetään sellaisina, että henkilöstöllä on hyvä työskennellä niissä. Henkilöstön tehtäväkuvat ovat mielekkäät ja oikein mitoitettut. Henkilöstön toiveita kuunnellaan tarkasti ja toiveet tulevaa lukuvuotta ajatellen käydään läpi vuosittaisissa kehityskeskusteluissa.

Rekrytointilisää voidaan käyttää vakituiseen työ- tai virkasuhteeseen rekrytoinneissa. Rekrymessuilla ja alumnien vierailujen myötä luodaan kontakteja.

4. Inhimillinen kehitys ja laadukas koulutus kaikissa elämänvaiheissa

4.1 Kannustava varhaiskasvatus

4.2 Turvallinen ja yhteisöllinen perusopetus

4.3 Laadukas ja vetovoimainen oma lukio

4.4 Ammatillisen koulutuksen mahdollistaminen Kuhmossa

4.5 Elinikäinen oppiminen ja taiteen perusopetus

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Lukio pitää markkinointimateriaalinsa houkuttelevana ja julkaisee sitä monella taholla sekä järjestää opiskelijoilleen arkea piristäviä, mielenkiintoisia tapahtumia, joista se myös viestii eri kanavilla.

5. Kuhmon kaupunki on hyvinvoiva ja vetovoimainen työyhteisö

5.1 *Ihmislähtöinen organisaatio ja hyvä palveluasenne*

5.2 Valmentava ja työkykyä tukeva johtaminen

5.3 Yhteisöllinen ja muutosjoustava työyhteisö

5.4 Salliva kokeilukulttuuri ja kiittämisen kulttuuri

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Henkilöstöä kunnioitetaan ja heidän vahvuutensa pyritään saamaan esiin, jotta kaikilla on mahdollisuus pyrkiä parhaimpaansa. Lukion hyvää ilmapiiriä vaalitaan, jotta kaikki rohkenisivat kertoa ajatuksistaan ja ideoistaan toisille.

6. Tunnettu ja verkostoitunut Kuhmo

6.1 Vahva ja tunnistettava Kuhmo-brändi

6.2 *Luotettava yhteistyökumppani*

6.3 Aktiivinen toimija kansainvälisissä kulttuuri- ja osaamisverkostoissa

6.4 Lapset ja nuoret saavat kansainvälisyyskokemuksia

6.5 Toimimme osallisena maaseutu-, metsä- ja luontoverkostoissa

Toiminta tavoitteen saavuttamiseksi:

Lukion kansainvälinen toiminta vaihtelee lukuvuosittain. Lukuvuonna 2026–27 valmistellaan hakemusta sopivaa kansainvälisyysprojektia varten. Lisäksi voidaan kutsua kansainvälisiä vierailijoita mahdollisuuksien mukaan.

5. KOULUTYÖN YLEINEN JÄRJESTÄMINEN

5.1 Koulun johtaminen, johtoryhmä

Koulun johtajana toimii rehtori. Koulun johtoryhmään kuuluvat rehtori, vararehtori, opettajakunnan valitsema opettajajäsen sekä kaksi opiskelijakunnan edustajaa. Johtoryhmä käsittelee koulutyöhön liittyviä asioita, vastaa koulun kehittämisestä ja valmistelee opettajainkokoukselle päätettäväksi vietäviä asioita.

5.2 Koulun työaika

syyslukukausi	ke 12.8. – ti 22.12.2026 (90 työpäivää)
kevätlukukausi	to 7.1. - la 5.6.2027 (99 työpäivää)
syysloma	ma 12.- pe 16.10.2026 (viikko 42)
joululoma	ke 22.12.2026 – ke 6.1.2027
talviloma	ma 8.3.- pe 12.3.2027 (viikko 10)
muut vapaapäivät:	loppiainen ke 6.1.2027 pääsiäinen pe 26.3. - ma 29.3.2027 helatorstai 6.5.2027 perjantai 7.5.2027

Koulussa on 5-jaksojärjestelmä.

5.3 Kiertotuntikaavio

Oppitunnit ja välitunnit sekä kiertotuntikaavio lukuvuonna 2026-2027

Klo (lukion oppitunti)	Ma	Ti	Ke	To	Pe
8.30-9.45	7	6	8		7
9.55 – 11.10	3	2	4	6	5
11.40-12.55	5	5	1	2	2
13.05-14.20	4	1	6	4	3
14.30-15.45	8	3	7	8	1

Opiskelijoiden lukujärjestys muodostuu opintotarjottimesta valittujen opintojaksojen ja kiertotuntikaavion perusteella. Lukion ruokatunti on klo 11.10 – 11.40. Lukio ruokailee Tuupalan koulukeskuksen ruokalassa.

Koeviikko

Jokaisen periodin lopussa pidetään koeviikko, jolloin pääsääntöisesti järjestetään kokeita. Opintojakso voidaan arvioida myös ilman koetta. Koeviikon ensimmäisenä päivänä aamutunnit opiskellaan normaalisti ja kokeet alkavat iltapäiväkokeella klo 11.40. Muina päivinä kokeet alkavat klo 9.00 ja päättyvät klo 12.00. Kokeesta saa poistua aikaisintaan klo 10.00. Kutakin koetta edeltävänä päivänä on kokeeseen valmistava, opintojaksoon kuuluva pakollinen pohjatunti klo 13.15. Pohjatunnilla käsitellään opiskelijoiden toivomia aiheita sekä kerrataan koealueen aiheita. Tarvittaessa pohjatunti voidaan muunakin ajankohtana kuin koetta edeltävänä päivänä.

Pohjatunnin sijaan voidaan myös pitää kokeenpalautustunti, jos se soveltuu opintojaksoon paremmin. Pohjatunti voi olla normaalia oppituntia pitempi. Koeviikolla järjestetään opetusta ainoastaan taito- ja taideaineissa ja niissä opintojaksoissa, joista ei pidetä koetta.

5.4 Poikkeukset työjärjestykseen, teemapäivät ja -viikot, retket, leirikoulut

Lukuvuoden tapahtumat löytyvät Opinto-oppaasta ja jokaisen periodin alussa vahvistettavasta periodikalenterista. Koko lukuvuoden tapahtumat on koottu vuosikalenteriin, jota päivitetään tarpeen mukaan. Yllättävistä tilanteista johtuen osa tapahtumista saattaa peruuntua tai ne toteutetaan etäyhteydellä. Vuosikalenteri on vuosisuunnitelman liitteenä.

Opintomatkat, vierailut, esiintymiset ja erilaisiin tapahtumiin osallistuminen

Lukuvuoden aikana opiskelijat opettajineen harjoittelevat esityksiä, esiintyvät ja markkinoivat lukiota eri tilaisuuksissa niin Kuhmossa, lähikunnissa kuin mahdollisesti maan rajojen ulkopuolellakin. Eri liikuntalajeissa voidaan osallistua tunneille, harjoituksiin, kilpailuihin ja leireille myös Kuhmon ulkopuolella. Myös muiden oppiaineiden tunteja ja tapahtumia voidaan pitää muuallakin kuin koulurakennuksissa tai tavanomaisissa opetukseen liittyvissä tiloissa.

Opiskelijakunnan jäsenet osallistuvat opiskelijakunnan toimintaan liittyviin tapahtumiin Kuhmossa, muualla Kainuussa ja sen ulkopuolella.

Lisäksi lukion opintomatkojen kohteina ovat yliopisto- ja korkeakoulukaupungit.

5.5 Kodin ja koulun yhteistyö

Koulu on aloitteellinen huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä, jonka tavoitteena on tukea opintojen etenemistä sekä edistää opiskelijan terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Vanhemmat voivat seurata alle 18-vuotiaan nuorensa poissaoloja ja opintopistekertymää Wilmasta. Yhteydenpito koteihin on ensisijaisesti ryhmänohjaajien ja opinto-ohjaajan tehtävä. Koulu tiedottaa opintojen etenemisestä koteihin perioditodistusten avulla. Myös ongelmatilanteissa, yleisimmin epäselviä poissaoloja selvitetessä tai opintopistekertymän vähäisyyden tai opintosuoritusten heikkouden takia, ryhmänohjaaja tai opinto-ohjaaja ottaa yhteyttä huoltajiin.

Kolmen lukiovuoden aikana pidetään vähintään kaksi kotiväeniltaa ikäluokkaa kohti. Elo-syyskuussa pidetään lukion aloittavien opiskelijoiden kotiväenilta. Lokamarraskuun vaihteessa kutsutaan ylioppilaskirjoituksiin valmistautuvien opiskelijoiden huoltajat koululle kotiväeniltaan, jossa käsitellään ylioppilaskirjoituksiin ja jatkoopintoihin liittyviä asioita.

5.6 Muu yhteistyö

Lukio toimii yhteistyössä Kainuun lukioden, ammatillista koulutusta järjestävien tahojen, Kuhmon perusopetuksen, Kuhmon musiikkiopiston, Sotkamon kansalaisopiston sekä korkeakoulujen kanssa. Lisäksi lukio on Suomen lähilukioyhdistyksen jäsen. Yhdistykseen voivat kuulua alle 200 opiskelijan lukiot.

Lukiolaiset voivat halutessaan suorittaa kurkistusopintoja eri korkeakouluihin.

Kuhmon Kamarimusiikkifestivaali tarjoaa lukiolle Järjestetään festivaali -opintojakson joka toinen vuosi. Myös mm. Runolaulu-Akatemian sekä Leo ja Anna-Liisa Virran rahaston kanssa tehdään yhteistyötä. Kuhmon musiikkiopiston kanssa tehtävä yhteistyö on merkittävää mm. siksi, että musiikkiopistossa suoritettuja opintoja voidaan lukea lukio-opinnoiksi ja opiskelijat voivat suorittaa opintojaksoja, joita ei ole tarjolla muualla (esim. kesämuusikkotoiminnasta saatavat opintojaksot).

Lukio toimii yhteistyössä Kuhmon ev.lut. seurakunnan, nuorisotoimen ja opiskeluhuollon kanssa mm. järjestämällä yhdessä ryhmäytymisiltapäivän aloittavalle vuosiluokalle/kaikille opiskelijoille. Seurakunnan järjestämä isokoulutus hyväksytään lukion opintojaksoksi.

Lukio hyödyntää Sotkamon kansalaisopiston Kuhmon toimipisteen opetustarjontaa siten, että lukiolaiset voivat saada kansalaisopistossa suoritetuista opinnoista lukion koulukohtaisia opintojaksoja.

Yhtenä merkittävänä yhteistyötahona on Kainuun pelastuslaitos, joka järjestää vuosittain lukiolaisille alkusammutusharjoituksen ja osallistuu lukion pelastussuunnitelmaan liittyvään työhön.

Lukion yhteistyötahoja ovat mm. työllisyyspalvelut, etsivä nuorisotyö, kaupungin nuorisotoimi, MIELI Kainuu ja Kuhmon Yrittäjät ry.

6. OPISKELUN TUKITOIMET

6.1. Oppimisen tuen järjestäminen

Kuhmon yhteislukiolla on opiskeluhuollon ja opiskelijoiden ohjaamisen suunnitelma, ohjeet kriisitilanteen varalta sekä opetussuunnitelmassa kirjattu kuvaus oppimisen tuen järjestämisestä. Oppimisen tuen uudistus tuli voimaan 1.8.2025. Opiskelijalla on uudistuksen myötä lakisääteinen oikeus saada tukiopetusta eli aineenopettajien antamaa opetusta ja ohjausta, joka vastaa opiskelijan oppimisen tuen tarpeisiin. Kuhmon yhteislukiossa aineenopettajat antavat tukiopetusta opiskelijalle, joka on jäänyt tilapäisesti jälkeen opinnoissaan tai joka tarvitsee muusta syystä tukea tai ohjausta lukio-opintojen suorittamiseksi. Oppimisen tuen kokonaisuuksista vastaa opinto-ohjaaja yhdessä erityisopettajan, aineenopettajien ja muun henkilöstön kanssa. Opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen, jos edellä toteutettu oppimisen tuki ei riitä ja hän tarvitsee todennettujen oppimisvaikeuksien tai muun niihin rinnastettavan syyn vuoksi erityisopetusta lukion oppimäärän suorittamiseksi.

Terveystenhoitaja, koulupsykologi, kouluyhteistyötä tekevä nuorisotyöntekijä ja kuraattori ovat lukiolaisten tavattavissa viikoittain. Lisäksi lukiolaiset voivat käyttää psykiatrisen sairaanhoitajan eli miekkarin palveluita. Koulu osallistuu opiskeluhuoltoon kolmella eri tasolla: yhteisöllistä opiskeluhoitoa toteutetaan kaupungin monialaisessa

opiskeluhuollon ohjausryhmässä ja oppilaitoskohtaisessa opiskeluhoitoryhmässä, yksilökohtainen opiskeluhoito tapahtuu tapauskohtaisessa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. MIELI Kainuu järjestää kohtaamiskahviloita opiskelijoille yhteistyössä kuhmolaisten toimijoiden kanssa.

Lukion edustajana kaupungin monialaisessa opiskeluhoollon ohjausryhmässä on rehtori. Oppilaitoskohtaiseen ryhmään kuuluvat rehtori, opinto-ohjaaja, kuraattori, terveydenhoitaja, psykiatrinen sairaanhoitaja sekä opiskelijajäsen. Ryhmään kutsutaan tarvittaessa asiantuntijajäseniä. Tapauskohtaisen opiskeluhoitoryhmän kokoonpano vaihtelee riippuen käsiteltävästä asiasta ja opiskelijan toiveista.

Rehtori toimii lukion edustajana kaupungin HYTE-ryhmässä ja hän on myös ao. ryhmän puheenjohtaja. Lukion varajäsenenä työryhmässä on vararehtori.

Rehtori toimii myös kaupungin Ehkäisevän päihdetyön ja nuorten ohjaus- ja palveluverkoston (EPT-NOP) työryhmän jäsenenä. Varajäsenenä työryhmässä on vararehtori.

6.2 Ryhmänohjaus

Opiskelijat kuuluvat vuosikursseittain nimettyihin ohjausryhmiin, joilla kullakin on oma ryhmänohjaajansa. Ryhmänohjaajan tehtävänä on huolehtia ryhmänsä opiskelijoiden opiskeluun ja muuhun koulunkäyntiin liittyvistä asioista. Ryhmänohjaaja huolehtii opiskelijoista ohjaamalla heitä henkilökohtaisesti sekä pitämällä ryhmäohjaajan tunteja ja käyttämällä muita tiedotus- tai ohjausmuotoja (esim. Wilmaa).

Ryhmänohjaaja auttaa opiskelijaa myös opinto-ohjelman laatimisessa ja seuraamisessa. Hän seuraa ryhmänsä opintoja ja keskustelee tarvittaessa muiden opettajien kanssa opintojen edistymisestä. Ryhmänohjaaja voi osallistua koulu- tai tapauskohtaisiin opiskeluhoitoryhmän kokouksiin. Ryhmänohjaaja vastaa ryhmänsä osalta myös kodin ja koulun yhteistyöstä ja informoi huoltajia. Lukiolaisen kuuluu osallistua ryhmänohjaajan tunneille ja henkilökohtaisiin tapaamisiin, joita pidetään 1. ja 2. vuoden opiskelijoille vähintään kolme lukuvuoden aikana ja abeille vähintään kaksi kertaa.

6.3 Opinto-ohjaus

Opinto-ohjaus sisältää sekä yksilöohjausta että luokkaopetuksena toteutettavia opintojaksoja. Lukiolaisilla on kaksi pakollista opinto-ohjauksen opintojaksoa. Opinto-ohjauksen opintojaksoihin sisältyvät opinto-ohjaajan pitämät ohjaustilaisuudet sekä opintokäynnit ja -matkat sekä jatko-opintoalojen esittelyt. Opiskelijaa ohjataan opintosuunnitelman tekemisessä, opintojaksovalinnoissa sekä jatko-opintoihin hakeutumisessa ja ammatinvalinnassa. Opinto-ohjaaja ohjaa erikseen myös

opintojensa nopeuttajia, neljän vuoden opiskelijoita, aikuisopiskelijoita, aineopiskelijoita sekä edellisenä lukuvuonna ylioppilaiksi valmistuneita. Opetussuunnitelma sisältää OP3-opintojakson, jolla lukion aloittavat nuoret perehtyvät mm. opinnoissa tarvittavien tietokoneohjelmien käyttöön.

6.4 Tukiopetus

Opiskelijalla on lakisääteinen oikeus saada tukiopetusta. Se on myös ensisijainen oppimisen tuen muoto.

6.5 Kouluterveys/terveyspalvelut

Opiskeluterveydenhuolto on ennaltaehkäisevää toimintaa, joka ylläpitää ja parantaa opiskelijan hyvinvointia.

Lääkärintarkastus: Opiskelijat kutsutaan lääkärintarkastukseen kerran lukioaikana. Kutsuntalääkärintarkastus on toisen opiskeluvuoden keväällä.

Kouluterveydenhoitajan vastaanotto lukiolaisia varten on pääsääntöisesti keskiviikkoisin Tuupalan koulukeskuksessa. Terveystarkastaja tiedottaa opiskelijoille muiden päivien ilman ajanvarausta olevat vastaanottoajat.

Määräaikaiset terveystarkastukset:

1. vuoden opiskelijat: sähköinen terveystarkastus (sisältää päihdemittarin ja mielialakyselyn) ja terveydenhoitajan tarkastus
 2. vuoden opiskelijat: lääkärintarkastus sekä muut seuranta- ym. tapaamiset
- Terveystarkastaja sopii tapaamiset opiskelijoiden kanssa.

Sairaushoito:

Sairaushoitajan puhelinpäivystys- ja neuvontapalvelu/ KAKS: p. 116 117 palvelee ympäri vuorokauden. Täältä saa ohjeita, neuvoja tai vastauksia terveyttä /sairautta koskeviin kysymyksiin.

Hammashoito:

Suun terveystarkastus järjestetään maksuttomasti kerran opiskeluaikana ja se on maksuton alle 18-vuotiaille.

Mielenterveyspalvelut:

Jos opiskeluun liittyvät asiat tai ylipäättään elämä mietityttää eikä koululla työskentelevistä aikuisista löydy sopivaa keskustelukumppania, opiskelija voi ottaa yhteyttä HVA:n mielenterveyspalveluihin, jonne voi mennä yksin tai ystävän kanssa.

Kuraattori

Kuraattori on lukiolaisten tavattavissa viikoittain ja opiskelijat voivat puhelimitse tai Wilma-viestillä sopia kuraattorin kanssa sopivan tapaamisajan.

Koulupsykologi

Koulupsykologi työskentelee Tuupalan opiskeluhuollon tiloissa. Opiskelijat voivat olla häneen yhteydessä puhelimitse tai Wilma-viestillä.

Psykiatrinen sairaanhoitaja (miekkari)

Koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon psykiatrisen sairaanhoitajan vastaanotto on Tuupalan koulukeskuksessa tai muualla sopimuksen mukaan. Ajanvaraus terveydenhoitajan kautta tai suoraan Wilma-viestillä.

Koulunuorisotyö

Kouluyhteistyötä tekevä nuoriso-ohjaaja on mukana opiskelijoiden arjessa mm. kohtaamiskahviloissa ja erilaisissa tapahtumissa.

6.6 Lukion kriisiryhmä

Lukiossa toimii kriisiryhmä, jonka kokoonpano vahvistetaan vuosittain:

- rehtori Marjut Kyllönen (044 7105124) sekä vararehtori Sanna Juntunen (044 7255 379)
- terveydenhoitaja Anu Mikkonen (044 797 0364)
- opinto-ohjaaja Päivi Kähkönen (044 081 9998)
- kuraattori Kirsi Appelgren (044 710 5097)

Lisäksi kriisiryhmään voidaan tarvittaessa kutsua asiantuntijajäseniä, esim. psykiatrinen sairaanhoitaja, koulupsykologi tai opettajia. Kriisin yhteydessä koolle kutsuttavan ryhmän kokoonpano voi vaihdella tapauskohtaisesti. Myös kaupungin kriisiryhmään voidaan olla yhteydessä.

7. Arviointi

Lukio arvioi sille asetettujen tavoitteiden toteutumista lain mukaisesti koulutuksenjärjestäjän päättämällä tavoilla. Arvioinnista vastaavat rehtori ja johtoryhmä. Tehtävänä on seurata koulun toiminnalle ja kullekin lukuvuodelle asetettujen tavoitteiden toteutumista, toteuttaa tarpeelliseksi katsottu arviointitietojen keruu ja esittää sisäisestä arvioinnista saadut tulokset koulun toiminnan suunnittelun ja jatkuvan kehittämistyön pohjaksi. Myös ulkoista (mm. Opetushallitus, Tilastokeskus, LVV) arviointia varten kerättävä tieto toimitetaan johtoryhmälle.

Opiskelijat saavat perioditodistukset viisi kertaa vuodessa sekä lukion päättötodistuksen, kun he ovat suorittaneet lukion päättötodistukseen vaadittavat

opintojaksot. Opiskelijoiden arviointi ei perustu pelkästään periodin lopussa pidettävään kokeeseen, vaan arvosanoja annettaessa otetaan huomioon osaaminen ja työskentely monipuolisesti. Opiskelijat arvioivat omaa osaamistaan, oppimistaan, opetusta sekä koulun toimintaa yleisesti.

Myös huoltajilla ja koulun yhteistyötahoilla on mahdollisuus arvioida koulun toimintaa.

Kuhmon kaupungin koulutuksen arvioinnin suunnitelma hyväksyttiin hyvinvointi- ja sivistysvaliokunnan kokouksessa 1.6.2023 §:ssä 73 ja se on otettu käyttöön päätöksen mukaisesti.

Lukuvuonna 2026–2027 opiskelijat vastaavat arviointisuunnitelman mukaisesti tulokyselyyn, keskivaihekyselyyn sekä päättökyselyyn. Lisäksi he osallistuvat opintojaksojen arviointeihin.

Lukio laatii kyselyn huoltajille ja henkilöstölle kodin ja koulun yhteistyöstä.

8. Opettajien työt lukuvuonna 2026–2027

Taulukot opettajien työmäärästä ja lukioresurssin jakamisesta lukuvuodelle 2026–2027 ovat liitteenä.

9. Toimintasuunnitelma normaalista poikkeavissa tilanteissa

Kuhmon yhteislukion toimintasuunnitelma normaalista poikkeavien tilanteiden aikana lukuvuonna 2026–27

VASTUUT JA TOIMINTOJEN PRIORISOINTI

1. Koulun operatiivinen johtaminen ja vastuu

Lukiota johtaa rehtori Marjut Kyllönen. Jos hän on estynyt, operatiivisesta johtamisesta ja lukion toiminnasta vastaa

1. vararehtori Sanna Juntunen (044 725 5379), mutta jos hän on estynyt,
2. johtoryhmän opettajajäsen Salla Lesonen (044 725 5380), mutta jos hän on estynyt,
3. opinto-ohjaaja Päivi Kähkönen (044 081 9998), mutta jos hän on estynyt,

4. opettaja Mira Määttä (040 617 5838), mutta jos hän on estynyt,
5. opettaja Marika Kilpeläinen (044 7979 0990), mutta jos hän on estynyt,
6. opettaja Pekka Mikkola (044 420 4560), mutta jos hän on estynyt,
7. opettaja Minna Räsänen (040 617 5498), mutta jos hän on estynyt,
8. opettaja Matti Kilpeläinen (040 568 0053).

2. Toimintojen priorisointi ja keskeisten tehtävien suorittamisen turvaaminen

Ensisijaisesti huolehditaan henkilöturvallisuudesta. Seuraavaksi pyritään huolehtimaan, että perustehtävä (ylioppilaskirjoitukset ja opetus sekä opiskelu) voidaan toteuttaa mahdollisimman hyvin myös tavanomaisesta poikkeavissa tilanteissa. Varaudutaan antamaan etäopetusta sekä tukiopetusta.

Lukio voi siirtyä etäopetukseen joko yksittäisen opintojakson tai jopa kaikkien opintojaksojen osalta, jos tilanne niin vaatii.

Mikäli lukion toiminta siirretään tavanomaisista poikkeaviin tiloihin tai toiselle paikkakunnalle, toimitaan tämän luvun ensimmäisen kappaleen mukaan.

3. Sijaistamiset ja opetusryhmäjärjestelyt

Sijaisia otetaan, mikäli se on välttämätöntä ja saatavilla on sijaisia, jotka kykenevät opettamaan lukion opintojaksoja.

Toimintajärjestys

1. Pyritään turvaamaan ylioppilaskirjoitusten toteutus.
2. Pyritään toteuttamaan opetus ensisijaisesti oman henkilöstön voimin, mutta tarvittaessa sijaisjärjestelyin (mahdollisimman pätevä opettaja tai alan opiskelija).
3. Annetaan Wilmassa ohjeet itsenäiseen työskentelyyn, mikäli lähi- tai etäopetusta ei voida toteuttaa, ja Wilma toimii.
4. Tilanteissa, joissa lähi- tai etäopetus eivät ole mahdollisia esim. sähköjen tai yhteyksien puuttumisen vuoksi, lukion tiedotukset kiinnitetään lukion käyttämien tilojen ulko-oviin.

4. Opiskelu tilanteissa, jolloin lukio ei toimi tavanomaisissa tiloissaan

Jos lukion toiminta tavanomaisissa tiloissaan estyy, siirrytään etäopetukseen tai lukiolle osoitettuihin tiloihin joko Kuhmossa tai toisella paikkakunnalla tilanteen mukaan.

Mikäli opetusta ei anneta lähiopetuksena eivätkä sähköiset tai muut yhteydet toimi, opiskellaan itsenäisesti opettajien opintojaksojen alussa antamien opintojaksosuunnitelmien mukaisesti. Opintojaksosuunnitelmat tulee antaa opiskelijoille myös silloin, kun olosuhteet ovat normaalit.

Poikkeuksellisissa tilanteissa on erityisen tärkeää seurata Wilmaa, mikäli sen käyttö on mahdollista sekä kaupungin ja YLE:n tiedotteita.

Tilanteissa, joissa lähi- tai etäopetus eivät ole mahdollisia esim. sähköjen, yhteyksien puuttumisen tai poikkeusolojen vuoksi, lukion tiedotukset kiinnitetään lukion käyttämien tilojen ulko-oviin. Mahdollisuuksien mukaan tiedotetaan myös kaupungin viestinnän kautta tai Yleisradion välityksellä.